Klassijuhatajale

Ma ei oska seda... veel

Valdkond	Klass	Aeg	Tegevuse liik
Toimetulek koolis	6.–9. klass	8 min	Mõtlemine ja arutelu

Harjutatav oskus	Vahendid
Õppimise kui harjutamise mõistmine ja abi küsimine	tööleht (1 igale õpilasele)

Kasuta, kui: Helge klassivaates on "Toimetulek koolis" kollane, oranž või punane. Klassis kõlab sageli „ma ei oska seda".

Helge küsimused: Tunnen tihti, et ma ei ole õppimises piisavalt hea. Ma ei jõua teistega samas tempos ülesandeid lahendada.

Tegevuse eesmärk

Õpilased saavad teada, et oskus tekib harjutamise kaudu ja igaühel on oma tempo. Nad õpivad sõnastama raskust nii, et sellest saab järgmine samm, ja panevad kirja, kellelt abi küsida.

Vii läbi tegevus

Aeg	Samm	Õpetaja ütleb või teeb
0–1 min	**Sissejuhatus**	„Mõelge millelegi, mida te praegu hästi oskate. Kas oskasite seda kohe?"
1–3 min	**Lugemine**	Loe koos töölehe tekst: aju muutub harjutades ja võrdlus pinginaabriga eksitab.
3–6 min	**Ümbersõnastamine**	Paarid sõnastavad töölehe laused ümber: „Ma olen matas lootusetu" → „Ma ei ole murdudega veel kindel. Järgmisena proovin …"
6–8 min	**Abi kaart**	Õpilased täidavad abi kaardi: kellelt abi küsin ja millise lausega.

Saab kohandada

- **Lihtsustatud versioon (sh eritoe vajaduse korral):** Kasuta kolme lauset ja valmis järgmisi samme, mille seast valida.
- **Sidumine aineõpetusega:** Sobib iga aine tundi enne uut teemat või pärast kontrolltöö tagastamist.
- **Kaasamine:** Õpilased koguvad klassi seinale „veel"-lausete plakati.

Kui tund läheb teisiti

- Kui õpilasel on õpiraskus: rõhuta, et ka abi ja kohandused on osa õppimisest, mitte nõrkuse märk.
- Kui õpilane ütleb, et „veel" on lihtsalt sõna: nõustu, et sõna üksi ei aita. Abi on järgmisest sammust ja toest.
- Kui õpilane on väga kurb või ennast halvustav: räägi temaga eraldi ja anna teada tugispetsialistile.

Keerukam versioon

Õpilased kirjutavad ühe oma oskuse „õppimise loo": kuidas see algas, mis oli raske, mis aitas edasi.

Pea meeles

Kasvu mõtteviisi sõnum toimib ainult koos toega: selge järgmine samm, aeg ja abi. Ilma toeta võib õpilasele tunduda etteheitena.

Tõendus: Mõõdukas, efekt väike. Kasvu mõtteviisi sekkumised on uuringutes parandanud õpitulemusi peamiselt madalama õppeedukusega õpilastel.

Julgusta arutelu

Kogemuse üle: Mis oskus tundus alguses võimatu, aga nüüd on lihtne?

Strateegiad: Mida teha, kui miskit ei õnnestu?

Ülekanne igapäevaellu: Millises aines proovid sel nädalal „veel"-lauset?

Koostöö: Kuidas saame klassis üksteist aidata, nii et kõik tunneks ennast hästi?

Kodus ja pärast tundi

Õpilane märkab nädala jooksul ühte „veel mitte" hetke, kirjutab üles järgmise sammu ja küsib vajadusel abi kaardil olevalt inimeselt.

Ma ei oska seda... veel

Oskus tekib harjutades

Kui harjutad, tekivad ajus uued ühendused. Mida rohkem harjutad, seda tugevamaks need lähevad. Seepärast tundub alguses peaaegu kõik raske.

Klassikaaslasega võrdlemine eksitab, sest sa ei näe, kui palju ta on enne harjutanud. Igaühel on oma tempo.

Sõnasta ümber nii, et lausest saab järgmine samm.

Hinnang endale	Uus lause: veel + järgmine samm
„Ma olen matemaatikas kehv.“	
„Ma ei saa kunagi inglise keelest aru.“	
„Teised on minust nii palju targemad.“	
Muu hinnang:	

Minu abi kaart – kes mind aidata saab?

Kellelt?	Kuidas küsin? (näiteks „Kas saaksite seda veel kord näidata?“)
Iseendalt	
Õpetajalt	
Klassikaaslaselt	
Kodus	

Seda lehte ei pea kellelegi näitama. Kui tahad rääkida: oma kooli tugispetsialist või Lasteabi 116 111 (ööpäevaringne, ka chat lasteabi.ee).